

Rysunek rodziny w diagnozie pedagogicznej

Rysunek jest bardzo istotnym elementem diagnostyki pedagogicznej. Daje on szansę wykrycia wielu dziecięcych trudności, których innymi metodami nie można poznać. W rysunku dziecko przedstawia to, co wie i czuje, lecz nie zawsze potrafi zobrazować słowami. Narysowana postać ludzka ujawnia też emocjonalny stosunek dziecka do niej.

Na największą uwagę zasługuje rysunek przedstawiający rodzinę. Ukazuje on miejsce dziecka w rodzinie, wśród innych osób, relacje do rodziców, rodzeństwa. Dziecko przesyła świat swej rodziny na papier, nie ograniczając swych myśli i emocji. W rysunku ujawnia utożsamienie z innymi członkami rodziny, a także czasami wycofywanie się z sytuacji nieprzyjemnych.

Interpretacja rysunku realizuje się w trzech płaszczyznach:

1. poziom graficzny (obejmuje obszar, siłę, wielkość i rozmieszczenie),
2. wzajemne relacje między osobami,
3. treść rysunku (tendencyjna wizja własnej rodziny).

Poziom graficzny rysunku obejmuje: rozmach i potencjał kreski – kreska 'rozmachowa' długa, rysowana jednym pociągnięciem, zajmująca większą część strony, mówi nam o rozmachu, sile, odwadze i łatwości pokazywania swoich uczuć; kreska krótka, chwiejna przy liniach dłuższych składająca się z krótkich elementów mówi o zahamowaniach; – silny docisk kreski (jej grubość i nacisk na kartkę) mówi o dużym napięciu, odwadze, niekiedy o gwałtowności; – lekki nacisk kredki informuje nas o nieśmiałości, łagodności, również jest objawem nerwicy i wysokiego niepokoju.

Zdarza się, że w rysunku narysowanym ze średnią siłą nacisku, jedna postać lub element narysowany jest specjalnie mocno. Zazwyczaj z tym elementem łączą się szczególne duże emocje

dziecka.

Kolory użyte w rysunku informują przede wszystkim o psychice badanego. Różnorodne kolory mówią o intensywnej emocjonalności, a ich brak lub posłużenie się tylko jednym kolorem, zwłaszcza szarym wskazuje na występowanie zahamowań emocjonalnych i niepokój. Kolory jasne mówią zazwyczaj o nastroju pogodnym, kolor czarny o rygoryzmie, natomiast barwa czerwona ma różne znaczenia; może być oznaką aktywności, ale w kombinacji z czarnym świadczy często o agresji.

Rozmieszczenie rysunku na kartce papieru bywa bardzo różne i wiele i przekazuje badaczowi wiele informacji. Czasami jest wykorzystana cała strona lub jej część. Rysowanie w górnej części kartki informuje o idealizmie lub marzeniach, bogatej wyobraźni. Umieszczenie rysunku w części środkowej wskazuje, że rysunek dotyczy spraw najbardziej uświadomionych, jednak innych nie chce ujawnić. Dolna część kartki jest ulubionym miejscem zmęczonych, często przygnębionych uczniów. Część górna jest zwracaniem myśli do przeszłości. Rysunek w dolnej lewej części ujawnia wewnętrzne skrepowanie, a część prawa jest przejawem wybiegania w przeszłość.

Rozpatrując kolejność rysowania poszczególnych członków rodziny oraz ich pozycję na rysunku dowiadujemy się, z kim dziecko jest najbardziej związane. Często bywa, że miejsce któregoś z rodziców zajmują dziadkowie lub starsze rodzeństwo. Bywa tak wtedy, gdy któreś z rodziców często przebywa lub mieszka poza domem albo nie spełnia oczekiwań dziecka.

Rozmieszczenie postaci na rysunku odzwierciedla stosunki społeczno-emocjonalne. Zbliżenie postaci z dzieckiem może oznaką miłości, oddalenie zaś świadczy o braku silnych więzi rodzinnych.

Rysunek rodziny, na którym nie ma postaci malującego go dziecka, spowodowane jest osłabieniem więzi rodzinnych, osamotnieniem bądź nawet odrzuceniem. W czasie rozmowy

indywidualnej można się często dowiedzieć, że brak jest dziecka na rysunku dziecka, gdyż boi się ono ojca, konfliktowego alkoholika. Wskazuje to wychowawcy, iż domu wychowanka panuje nieprawidłowa atmosfera. Członek rodziny, którego dziecko akceptuje, kocha, jest zazwyczaj największy, a jego postać jest bardziej udekorowana, malowana ciepłymi kolorami, często złączona rękami z innymi osobami lub namalowana bardzo blisko.

Swoja rodzina jest dziecku najbliższa, droga uczuciowo, konieczna do życia i właściwego funkcjonowania. Chociaż bywa, że się od niej odsuwa, jednak jest w pobliżu i czeka żeby go przygarnąć i pokochać. Więzy emocjonalna i miłość do dziecka jest wartością, której nic może zastąpić. Dziecko łatwiej wybaczy niesprawiedliwość ojcu czy matce, jeśli widzi i czuje miłość do siebie. Ta miłość musi jednak zostać podporządkowana celom wychowawczym. Rodzina miejsce dla dzieci jest miejscem, w którym uczą się i zdobywają doświadczenia życiowe. Rysunki uczniów należy uznać za sprawdzian autentycznych stosunków panujących w rodzinie.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.